

W.O. Gelezen 22/6/2025

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kabinetsreactie evaluatie ANBI- en SBBI-regeling

Datum
9 juni 2025

Notanummer
2025-0000145279

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Bijlage bij kamerbrief

Aanleiding

Op 23 april jl. heeft u het rapport Evaluatie ANBI- en SBBI-regelingen aan de Tweede Kamer verstuurd. In de aanbiedingsbrief is aangegeven dat u de kabinetsreactie op deze evaluatie voor de zomer naar de Kamer verstuurt. Bijgaand treft u een concept Kamerbrief hiervoor aan (bijlage 1). Deze Kamerbrief is gelet op de inhoud naar ons oordeel niet als controversieel te beschouwen.

Dinsdag 17 juni. j.l. heeft de vaste commissie van Financiën vergaderd over het al dan niet controversieel verklaren van de aanhangige stukken waaronder het rapport 'Evaluatie ANBI- en SBBI-regelingen'. Naar het oordeel van deze commissie is de evaluatie en de kabinetsreactie niet als controversieel aangemerkt.

Beslispunten

1. Gaat u akkoord met het versturen van bijgevoegd concept Kamerbrief naar de Tweede Kamer? Zo ja, dan vragen wij u de brief te ondertekenen.
2. Gaat u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Akkoord.
Akkoord.

Kernpunten

- De Kamerbrief straalt uit dat u groot belang hecht aan ANBI's en SBBI's en de fiscale regelingen daarvoor, maar dat onbedoeld gebruik moet worden voorkomen.
- Het toezicht op ANBI's wordt versterkt door betere gegevensverkrijging – via de aangekondigde ANBI-portal in 2030 – en verbeterd.
- Er wordt ingegaan op de moties Eerdmans en Grinwis c.s.
- Er wordt een aantal toezeggingen gedaan (minimumaantal bestuurders, aanscherping verplichtingen ex-ANBI's, onderzoek ANBI's met NSW-landgoederen naar aanleiding van rapport familiestichtingen/ANBI's).
- U bent in overleg met de filantropiesector over de kabinetsreactie en de uitvoering van de toezeggingen.
- De kabinetsreactie is afgestemd met ambtelijk J&V en OCW.

Dat is pas
over 4 jaar...
wat kan eerder?

Toelichting

- In de Kamerbrief wordt allereerst de waardering voor de filantropiesector uitgesproken. Gelet op de belangrijke rol die ANBI's en sociaal belang behartigende instellingen (SBBI's) vervullen, krijgen zij binnen de

fiscaliteit de ruimte om zich daarvoor in te zetten. Wel moet oneigenlijk gebruik van de regelingen worden voorkomen.

- Vervolgens wordt in de brief ingegaan op de evaluatie van Berenschot van de ANBI-regeling, waarna de kabinetsreactie op de evaluatie van de ANBI-regeling volgt. Daarna volgt dit voor de SBBI-regeling en de steunstichting SBBI.¹
- Uit de evaluatie van de ANBI- en SBBI-regelingen blijkt dat vanwege de beperkte beschikbaarheid van data geen harde conclusie kan worden getrokken over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de regelingen. U geeft in de kabinetsreactie aan hierin verbetering te willen brengen met de introductie van de ANBI-portal in 2030. Op de korte termijn worden naar aanleiding van de evaluatie de volgende maatregelen getroffen en nadere onderzoeken naar aanpassingsmogelijkheden verricht:

- Het toezicht op de ANBI's door de Belastingdienst wordt versterkt en verbeterd.
- Op ambtelijk niveau wordt op korte termijn in gesprek gegaan met de filantropiesector of, en zo ja op welke wijze, een minimum aantal bestuurders voor ANBI's kan worden verlangd, aangezien er nu ook ANBI's met één of twee bestuurders voorkomen.
- Constructies van ANBI's met NSW-landgoederen worden momenteel diepgaander gezien, ook met het oog op de vraag of wettelijke aanpassingen wenselijk/noodzakelijk zijn. U komt hier op terug zodra dit mogelijk is.
- Om oneigenlijk gebruik of misbruik van de ANBI-status te voorkomen wordt onderzocht op welke wijze de verplichtingen voor voormalige ANBI's het beste kunnen worden aangescherpt.
- Later dit jaar wordt aan de Kamer een brief verstuurd over de vennootschapsbelastingplicht van stichtingen.
- U geeft aan dat u vindt dat vanuit vereenvoudigingsoogpunt de regeling voor steunstichtingen SBBI kan vervallen, maar u komt niet met een voorstel. Gegeven het zeer geringe gebruik van deze regeling heeft het laten vervallen van de regeling voor steunstichtingen SBBI een verwaarloosbare budgettaire opbrengst.

- In deze brief wordt tevens ingegaan op het rapport 'Fiscaal onderzoek naar het vermogen in familiestichtingen'² voor zover dat betrekking heeft op ANBI's. Er wordt in de brief stilgestaan bij drie in het onderzoek genoemde situaties waarbij de vraag kan worden gesteld of deze maatschappelijk gewenst zijn. De eerste betreft de ANBI met een NSW-landgoed. De tweede situatie is het familiebedrijf met giftenaftrek schenken aan een familiestichting met ANBI-status. Daarvan geeft u aan dat dit maatschappelijk wenselijk is, mits goed geborgd dat deze ANBI's het maatschappelijke belang boven het familiebelang blijven stellen. De derde situatie – het intrekken van de ANBI-status van een familiestichting na verzilvering van de fiscale voordelen – acht u maatschappelijk onwenselijk.

Hoe? Krijg graag inzicht in keuzes. Kan bij werkbezoek.

Voorstander van minimaal 3, met max 1 familielid.

Tijdspad?

¹ Een SBBI is een instelling die een sociaal belang behartigt. Voorbeelden van SBBI's zijn bijvoorbeeld muziekverenigingen, amateursportverenigingen, buurtverenigingen en scoutingclubs. Een steunstichting SBBI is een instelling die uitsluitend is opgericht om geld in te zamelen ten behoeve van een SBBI die lid is van een landelijke, representatieve koepel op het gebied van sport of muziek, ter gelegenheid van een lustrum of voor een bijzondere investering.

² Kamerstukken II 2024/25, 36602, nr. 38.

- Daarnaast wordt teruggekomen op de toezegging in reactie op de motie Eerdmans³ dat verkend zal worden in hoeverre het toevoegen van extra strafbare feiten aan de Algemene wet inzake rijksbelastingen als grond voor intrekking van de ANBI-status wenselijk en mogelijk is. Uit de verkenning komt naar voren dat uitbreiding van de strafbare feiten als grond voor intrekking van de ANBI-status wetstechnisch in principe mogelijk is. Hierbij worden wel een aantal kanttekeningen geplaatst. Mede gezien de demissionaire status van het kabinet komt u niet met een voorstel.
- Tot slot informeert u de Kamer ook over de uitvoering van de motie-Grinwis.⁴ Deze motie verzoekt om signalen van willekeur bij het niet toekennen dan wel intrekken van een ANBI-status te onderzoeken en bestuurders van ANBI's bij dergelijke beschikkingen van de inspecteur beter te wijzen op hun mogelijkheden voor bezwaar en beroep. U geeft aan dat er geen signalen van willekeur bekend zijn bij de Belastingdienst. Daarnaast wijst het ANBI-team bij dergelijke beschikkingen in de regel altijd op de mogelijkheid van bezwaar en/of beroep. Als bijlage bij de Kamerbrief worden geanonimiseerde brieven waarin deze mogelijkheid wordt benoemd, verstuurd.
- De brief is op ambtelijk niveau afgestemd met J&V (Persoonsgegevens) (filantropie) en OCW (cultuur).
- De evaluatie van de ANBI-en SBBI-regeling is op ambtelijk niveau besproken met Goede Doelen Nederland (GDN), het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) en Fondsen in Nederland (FIN).
- GDN heeft ook een eerste reactie op de evaluatie op haar site gepubliceerd. Daarin wordt onder andere aangegeven dat de belangrijkste bevinding uit de evaluatie is dat er, door de huidige inrichting van het stelsel, onvoldoende informatie beschikbaar is over welke typen organisaties als ANBI zijn erkend, wat zij doen en hoe zij bijdragen aan het algemeen nut. De conclusie dat de ANBI-regeling op korte termijn, met behulp van digitalisering, moet worden verbeterd, onderschrijft GDN van harte. GDN heeft aangeboden om hieraan bij te dragen. De Belastingdienst gaat graag bij de bouw van de ANBI-portal met de sector hierover in gesprek.

Mwah, lijkt me /qua maatregel niet heel caritatief! Wat is er nu wel mogelijk?

Communicatie

Uw woordvoerder is betrokken.

Politiek/bestuurlijke context

Er is veel aandacht voor de ANBI-regeling (en giftenaftrek). Zo worden met enige regelmaat Kamervragen gesteld over de ANBI-status van organisaties die het nieuws bereiken. Daarnaast zijn de volgende aangenomen moties van belang:

- Motie Grinwis c.s. (10 april jl.) over onderzoek naar willekeur bij het niet toekennen of intrekken van een ANBI-status.
- Motie Eerdmans (22 januari jl.) over het intrekken van de ANBI-status van Extinction Rebellion. Als reactie daarop is toegezegd om te onderzoeken of de strafbare feiten op grond waarvan een ANBI-status kan worden ingetrokken kunnen worden uitgebreid.
- Motie Bakker-Klein (10 december jl.) waarin de regering wordt verzocht om met de sector in overleg te treden over de impact van het afschaffen

³ Kamerstukken II 2024/25, 34324, nr. 35.

⁴ Kamerstukken II 2024/25, 31066, nr. 1487.

van de regeling "geven uit de vennootschap" en mogelijke alternatieven daarvoor in samenspraak met de sector te verkennen. Op deze motie wordt in de brief niet ingegaan aangezien deze motie de giftenaftrek betreft, wel wordt deze motie in het overleg met de sector aan de orde gesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.